

AUGUST

accoun⁺or

**Pk-yritysten taloudellinen
tilanne COVID-19 kriisissä**

TAMMIKUU 2021

Tämä raportti pyrkii havainnollistamaan kriisin vaikutuksia lista- ja pk-yrityksiin

Listayhtiöt

OTOKSEN KUVAUS JA RAJOITUKSET

- 115 Helsingin pörssiin listattua yhtiötä, joilla yht. ~200 miljardin euron liikevaihto
- Tiedot on kerätty yhdistelemällä seuraavia tietolähteitä: S&P Capital IQ, yritysten osavuositarkastukset
- Tietojen keräämisen ajankohtana (tammikuu 2021) vuoden 2020 neljännen kvartaalinen (Q4) tilinpäätöstiedot eivät ole kattavasti saatavilla. Siksi listayhtiöiden osalta raportti keskittyy vertailemaan Q1-Q3 lukuja.

PK-yritykset (1-10 hlöä)

RAPORTIN TARKOITUS JA TAUSTA

- Tämä raportti pyrkii havainnollistamaan koronakriisin vaikutuksia suomalaisiin pk-yrityksiin ja aikanaan pk-yritysten palautumista kriisistä.
- Raportti on tarkoitettu suomalaisille elinkeinoelämän ja julkishallinnon päättäjille, jotta heillä on käytettävissään mahdollisimman reaaliaikainen kuva pk-yritystysten taloudellisesta tilasta kriisin aikana.
- Raportti pohjautuu Accountor konsernin reaaliajassa päivittyvään taloushallinnon dataan ja tarjoaa siten muita tietolähteitä nopeamman keinon seurata koronakriisin vaikutuksia pk-yrityksille.
- Raportti keskittyy seuraaviin teemoihin:
 - Yritysten laskutuksen kehitys
 - Yritysten myyntisaatavien ja ostovelkojen kehitys
- Raportti päivitetään noin viikon välein, jotta koronakriisin vaikutusten muutosta ajan kuluessa voidaan seurata.
- August Associates ja Accountor ovat tuottaneet raportin *pro bono* yhteistyönä. Osapuolet eivät ota vastuuta esitettyjen tietojen virheellömyydestä.

OTOKSEN KUVAUS JA RAJOITUKSET

- Raportti pohjautuu Accountor konsernin reaaliaikaisen taloushallinnon lähes 10 000 asiakkaan dataan, joiden kirjanpitoliedot löytyvät sekä keväältä 2019 että keväältä 2020.
- Accountor käsittelee tietoja ja tuottaa tilastoja tietosuojalainsäädännön ja sopimusehtojen rajoissa. Tilastoissa ei tietosuojan vuoksi myöskään huomioida toiminimiä tai esimerkiksi käteiskauppaa tekevää kuluttajille myyviä yrityksiä.
- Keskimääräistä merkittävästi suuremmat yksittäiset tapahtumat, kuten yksittäiset suurimmat laskut (outliers), on poistettu vertailtavuuden parantamiseksi.
- Tilastoissa huomioidaan pääasiassa vain laskutusdata eikä käteiskauppaa, jonka tiedot saadaan viiveellä, jollei toisin ole ilmoitettu. Liikevaihdon jakaantuminen laskutuksen ja käteiskaupan välillä vaikuttaa tiettyjen toimialojen trendin tulkintaan merkittävästi.
- Otoksen kattavuus vaihtelee toimialoittain.
- Tietokantahakuja kehitetään ja täsmennetään jatkuvasti, joten raportin luvut viikkojen välillä eivät välttämättä ole täysin vertailukelpoisia.
- Huomioitavaa on myös se, että sähköisen taloushallinnon asiakkaat ovat tyypillisesti modernimpia yrityksiä, joissa yrittäjä haluaa olla paremmin selvillä yhtiönsä taloudellisesta tilanteesta ja siten myös todennäköisesti valmiimpia kohtaamaan kriisin vaikutukset kuin perinteinen yrittäjä.

Kriisi on jakanut toimialat voittajiin ja häviäjiin – olemme toiveikkaita suuryritysten liikevaihdon lievästä palautumisesta vuoden 2020 lopussa

YHTEENVETO VUODESTA 2020

Kriisi on kohdellut eri toimialoja ja yrityksiä eri tavoin

- Matkailu- sekä majoitus- ja ravitsemusala ovat kärsineet pahasti, kun taas esimerkiksi IT-alalla kriisi on mahdollistanut uutta kasvua
- Rakennusalaan kriisi ei ole vaikuttanut merkittävästi, ja liikevaihdot ovat säilyneet
- Useat kaupan alan, terveydenhuollon sekä media-alan yhtiöt ovat pystyneet kasvamaan

Pörssiyrityksillä liikevaihdon lasku on jatkunut pidempään

- Keväällä koronakriisi iski voimakkaimmin PK-yrityksiin
- Pörssiyrityksillä liikevaihdon palautuminen on ollut hitaampaa, mihin vaikuttaa niiden toimialojen painottuminen valmistavaan teollisuuteen – lisäksi syvin kriisiala liikenne on vahvemmin edustettuna

Sopeuttamisessa on onnistuttu erinomaisesti

- Erityisesti listayritykset ovat pystyneet sopeuttamaan kustannuksiaan erinomaisesti, mikä näkyy verrattain pieninä kannattavuusvaikutuksina
- Myös PK-yrityksissä on onnistuttu sopeuttamaan kustannuksia, mutta Tesin selvityksen perusteella helpoiten toteutettavat joustovarot (erityisesti lomautukset) on jo käytetty

Loppuvuoden luvut näyttävät lupaavilta

- 2020 vuoden loppu jäänee edellisvuodesta vähemmän kuin aiemmat kvartaalit
- Accountorin datan perusteella PK-yritysten liikevaihto jää vain ~1% edellisvuoden Q4:stä, kun taas Tilastokeskuksen liikevaihtoennakon mukaan suuryritysten liikevaihto jää marraskuussa enää ~5% edellisvuodesta

Vuonna 2021 yritysten on syytä kääntää katse strategisen tason liikkeisiin selviytyäkseen uudessa markkinatilanteessa

	MITÄ YRITYKSET TEKIVÄT VUONNA 2020?		MIHIN TULISI KESKITTYÄ SEURAAVAKSI?
Yritys-järjestelyt	Suomalaiset yritykset on pidetty hengissä, eikä konkurssiaaltoa ole nähty	>	Edessä voi olla markkina-asemien uudelleenjako : luvassa voi olla konkurseja ja konsolidaatiota
Kysynnän muuttuminen	Sopeuduttu rajoitustoimien ajamiin muutoksiin kysynnässä ja myyntikanavissa	>	Luoda oma näkemys pysyvistä vaikutuksista kysyntään ja myyntikanaviin
Organisaatio ja johtaminen	Kuluja on karsittu lomautuksilla ja osittain irtisanomisilla. Tietotyö on siirretty etätyöksi	>	Strateginen resurssiallokaatio : mistä tulisi karsia ja mihin lisätä panostuksia? Miten organisaation johtamisen tulisi muuttua?
Myynti ja hinnoittelu	Myyntiä on puolustettu samalla, kun kysynnän ja tarjonnan tasapaino on muuttunut	>	Strategiset hintamuutokset ja oikean hintaposition löytäminen muuttuneessa markkinassa ja myynnin johtamisen terävöitys
Hankinta ja toimitusketju	Ostoja on karsittu säästöjen saavuttamiseksi ja hankintoja siirretty lähialueiden toimittajille	>	Strateginen hankinta ja uudet toimintamallit : uusien mahdollisuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen

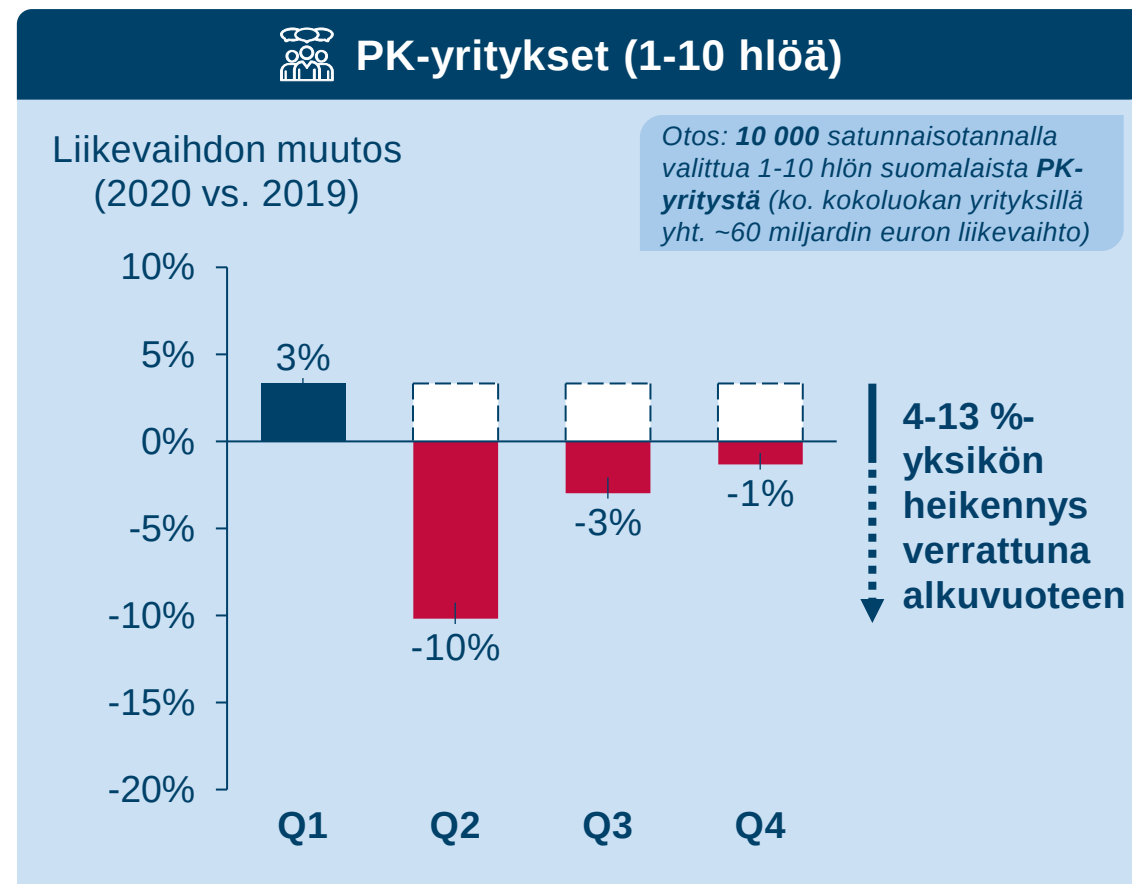
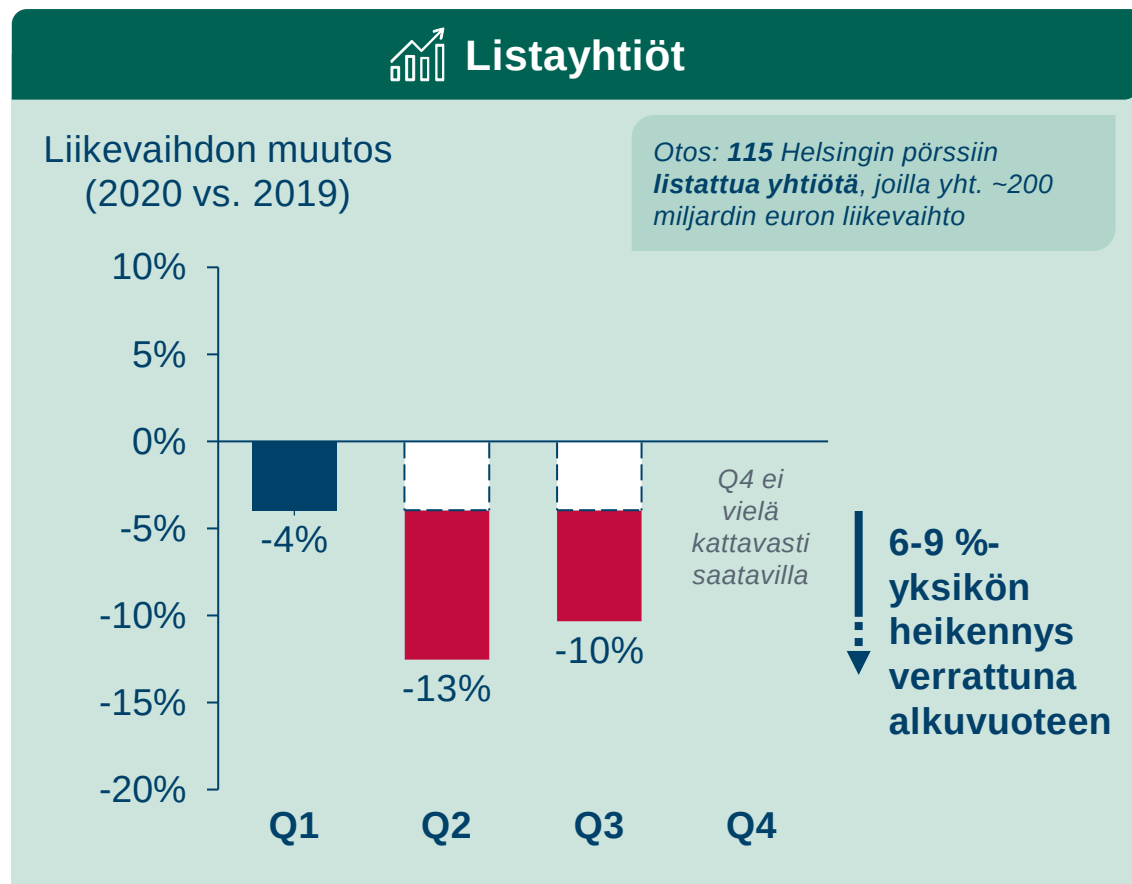
Sisällys

1	Yhteenveto vuodesta 2020	5
2	Tausta-analyysit	11

Suomessa koronakriisi iski ensin voimakkaammin PK-yrityksiin, mutta listayhtiöillä liikevaihdon lasku on jatkunut pidempään

KORONAKRIISIN VAIKUTUKSEN ARVIOINTI

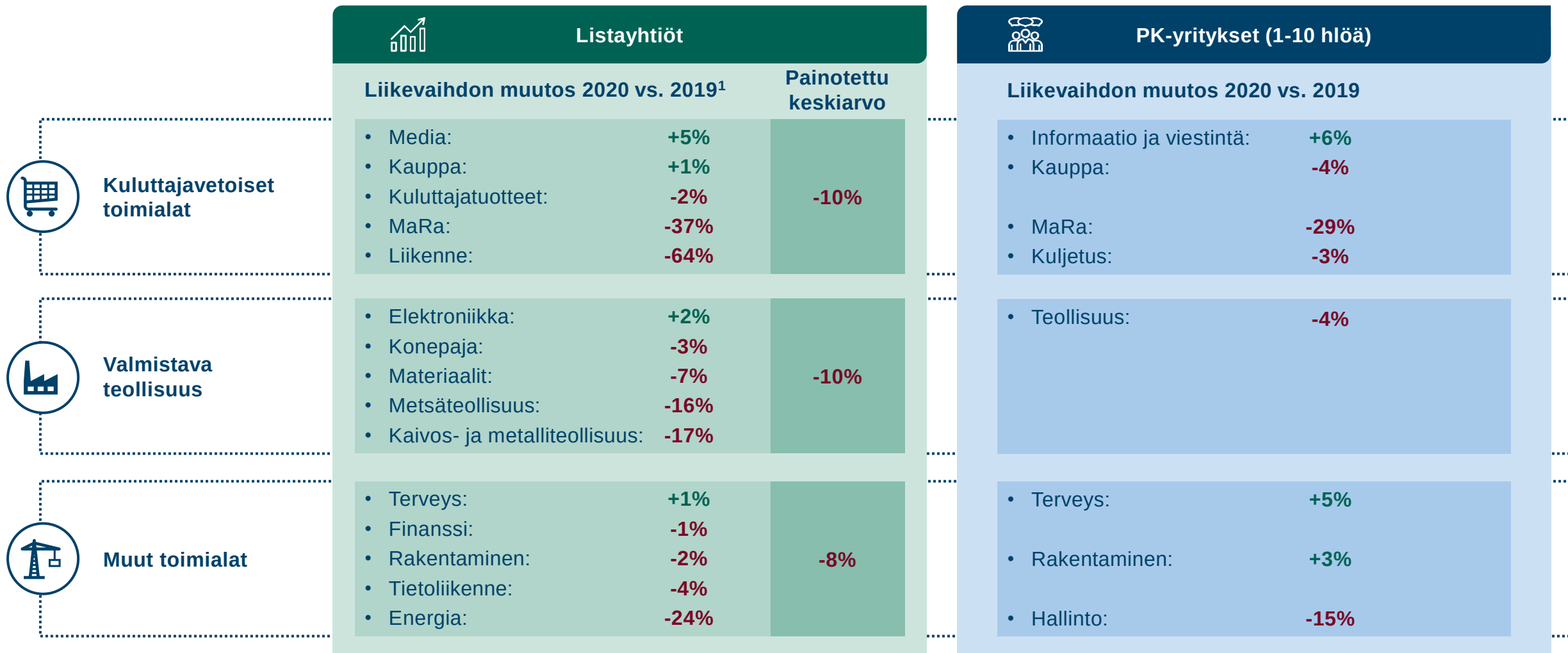

Lähteet: Accountor, Stats Finland, Tilinpäätökset, S&P Capital IQ

1) Lähteet: Accountor (Accountor-konsernin taloushallinnan data, joka kattaa noin 10 000 satunnaisotannalla valittua pk-yritystä. Pienen otoskoon toimialat poistettu analyysistä)

Toimialoista kriisi kohteli koviten majoitus- ja ravitsemisalaa sekä matkailualaa – monilla toimialoilla vaikutukset ovat olleet maltillisia, ja jopa kasvua on nähty

LISTAYHTIÖIDEN JA PK-YRITYSTEN LIIKEVAIHDON KEHITYS SEKTOREITTAIN

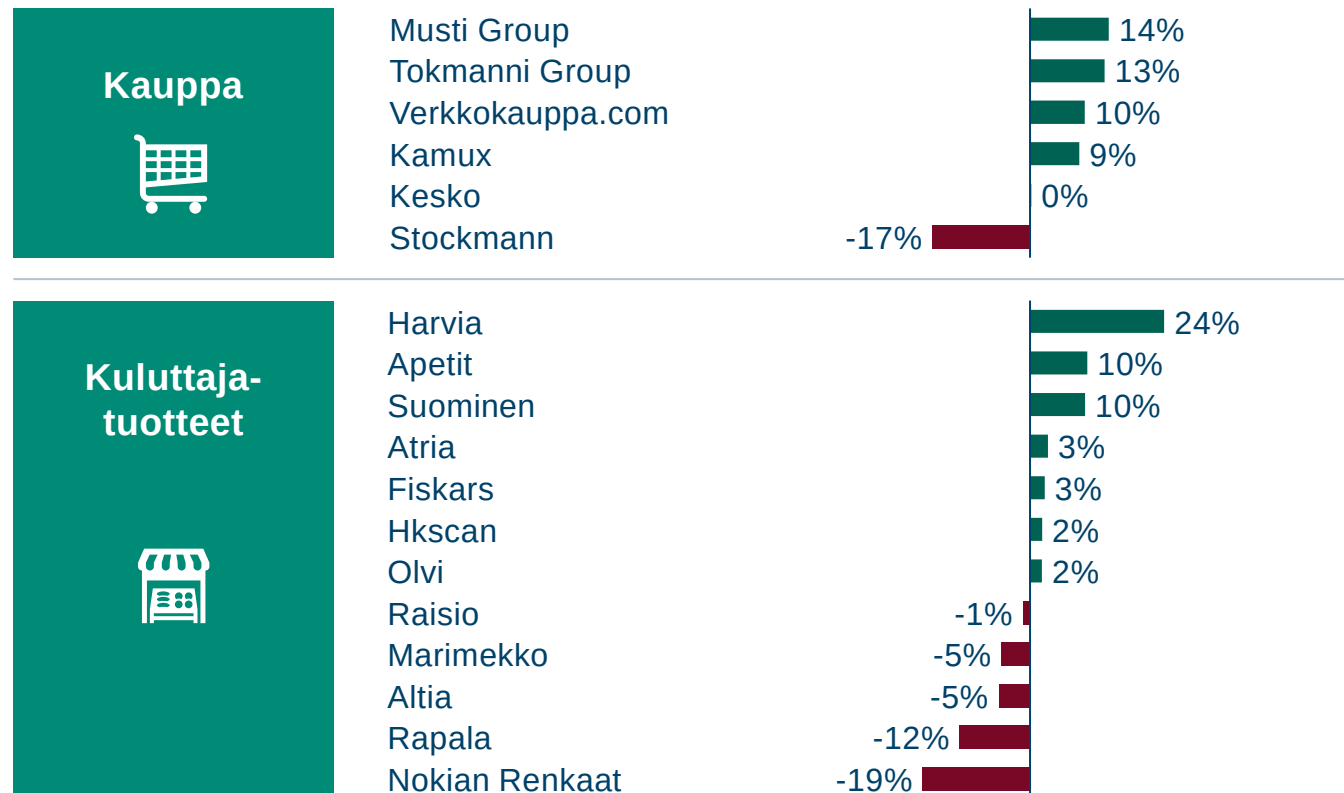
Koronarajoitukset näkyvät koti-painotteisten tuotteiden kasvaneessa kysynnässä sekä verkko- ja halpakauppakanavien suosimisessa

KATSAUS KULUTTAJA-SEKTORIN LIIKEVAIHDON KEHITYKSEEN

Listayhtiöt

Liikevaihdon muutos Q1-Q3/2020 vs. Q1-Q3/2019 (%)

Yhteiskunnan sulkeutuessa:

Kysyntä kasvoi¹

- Verkko- ja halpakauppakanavissa
- Kodin elektroniikassa
- Kodinhoito-tuotteissa ja työkaluissa
- Saunatarvikkeissa
- Lemmikki-tarvikkeissa
- Käytetyissä autoissa

Kysyntä laski¹

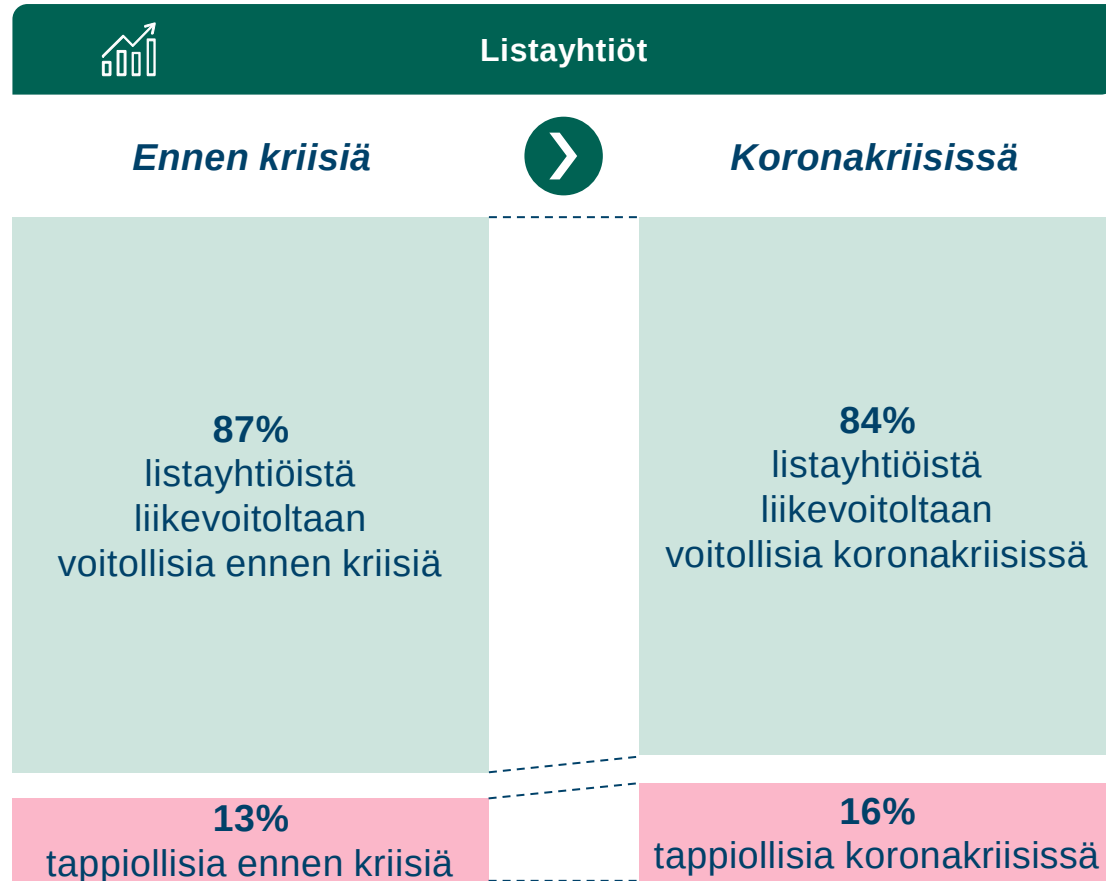
- Pienissä kivijalkakaupoissa (PK-yritykset)
- Käyttötavaroissa (esim. vaatteet)
- Alkoholituotteissa horeca-kanavaan
- Auton renkaissa

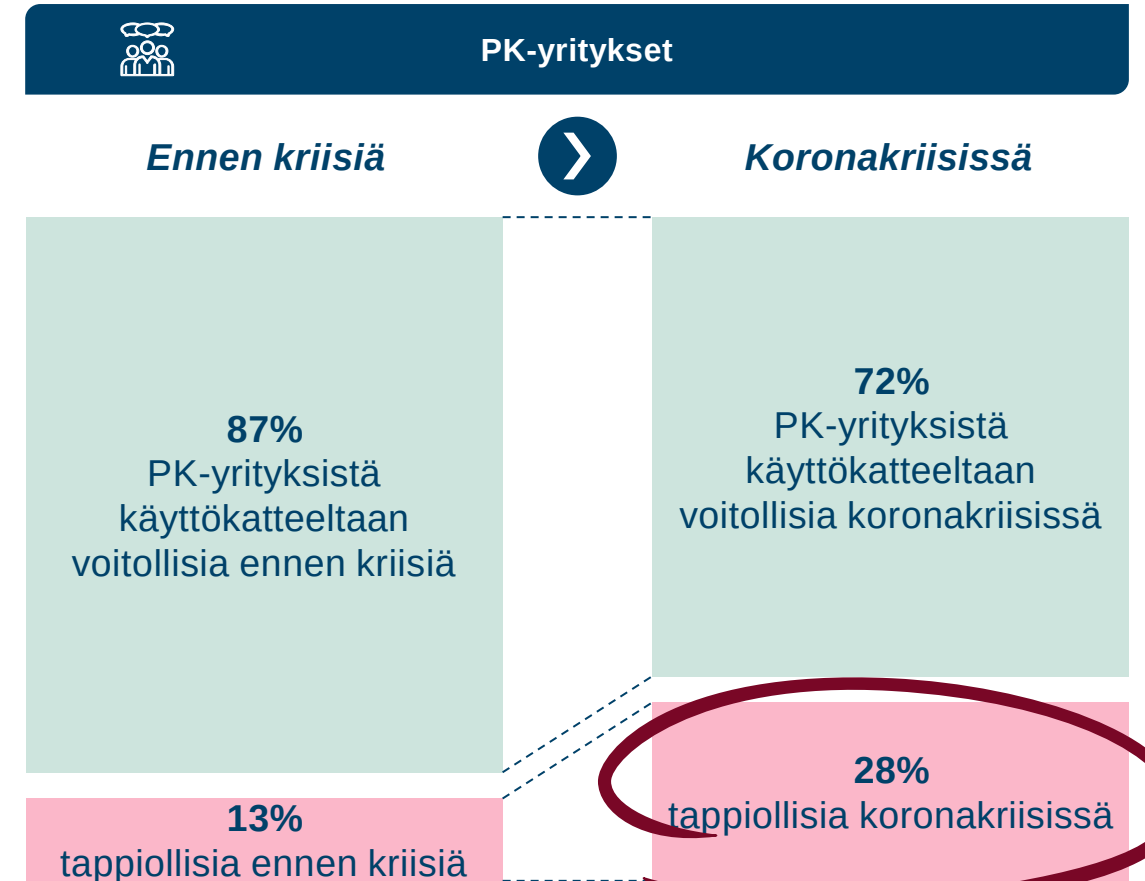
1) Perustuen analysoitujen yritysten liikevaihtoon
Lähteet: Tilinpäätökset, SP Capital IQ

Listayhtiöt ovat paremmin puolustaneet kannattavuuttaan samaan aikaan kun koronakriisi yli kaksinkertaisti käyttökatteeltaan tappiollisten PK-yritysten määrän

KORONAKRIISIN VAIKUTUS LISTAYHTIÖIDEN JA PK-YRITYSTEN KANNATTAVUUTEEN

Perustuen Augustin analyysiin, jossa vertailtu 115 suomalaisen pörssiyhtiön liikevoittoja Q2-Q3/2020 ("koronakriisissä") ja Q2-Q3/2019 ("ennen kriisiä") välillä

Perustuen Tesin raporttiin "Koronakriisin vaikutukset Suomen PK-yrityksiin" (8.12.2020), jossa yhdistetty PK-yritysten kyselytutkimuksen (n = 1683) ja tilinpäätösanalyysin tuloksia

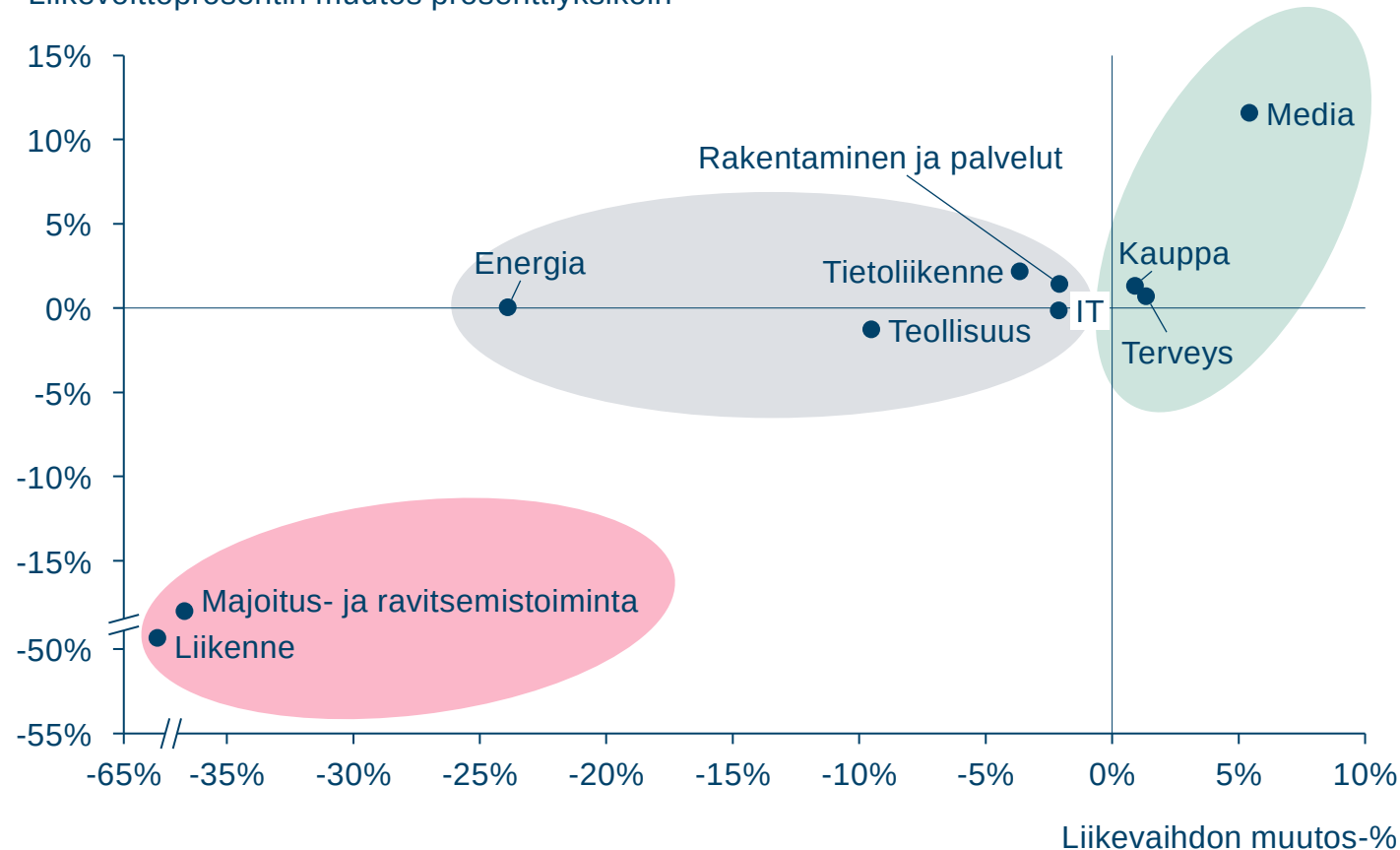
Media, terveys ja kauppa ovat menestyneet toimialoista parhaiten – energia ja teollisuus ovat puolustaneet kannattavuuttaan liikevaihdon laskusta huolimatta

LIKEVAIHDON JA –VOITON MUUTOS Q1-Q3/2020 VERRATTUNA Q1-Q3/2019¹

Listayhtiöt

Liikevoittoprosentin muutos prosenttiyksiköin

Voittajat

Terveys, kauppa, media

Kannattavuuden puolustajat

Energia, teollisuus, rakentaminen ja palvelut, IT, tietoliikenne

Kriisialat

Liikenne, majoitus- ja ravitsemisala

Sisällys

1	Yhteenveto vuodesta 2020	5
2	Tausta-analyysit	11

Olemme analysoineet kriisin vaikutuksia sekä PK-yrityksiin että listayhtiöihin

SUOMEN YRITYKSET YHTEENSÄ

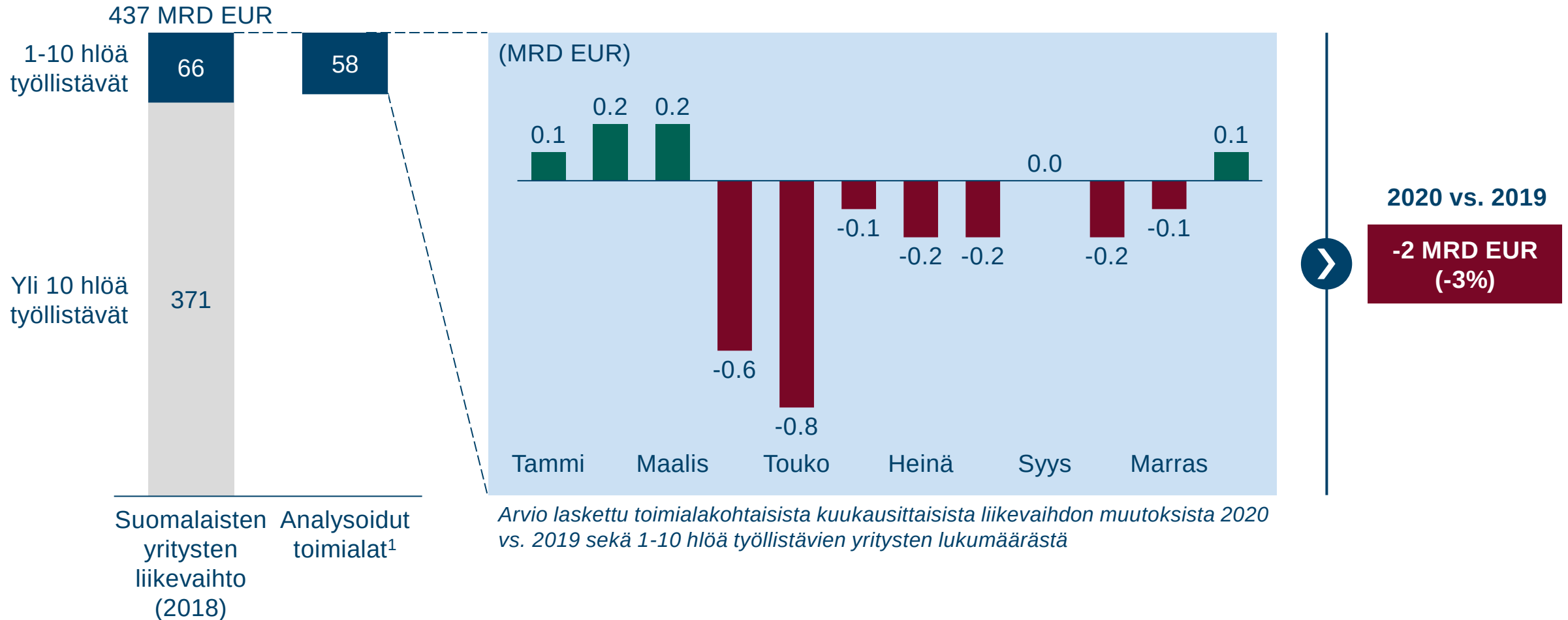

1

PK- YRITYKSET

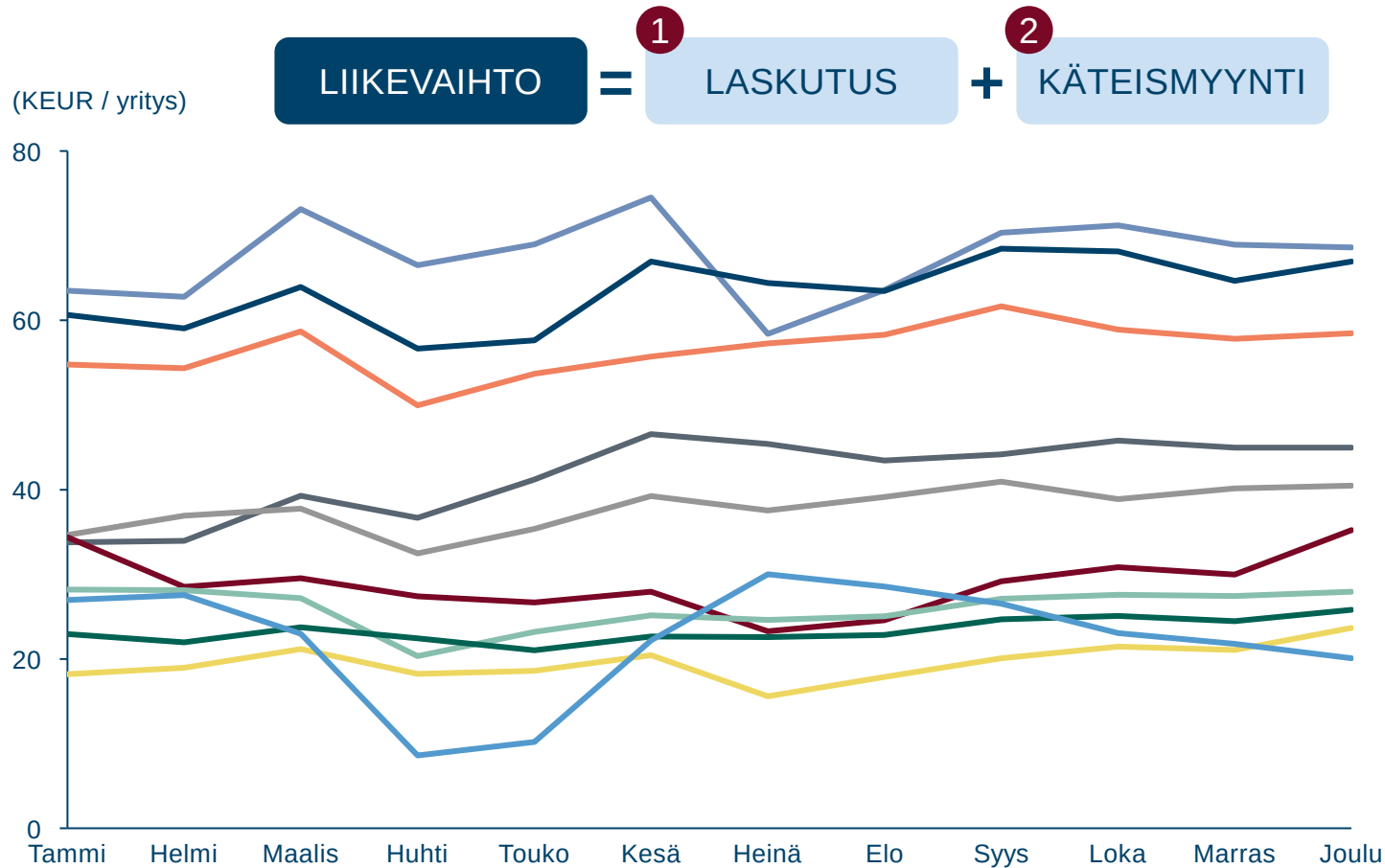
Vuonna 2020 pienten PK-yritysten liikevaihto jäi noin 2 miljardia edellisvuotta pienemmäksi – loppuvuodesta oltiin kuitenkin jo vuoden 2019 tasolla

VUODEN 2020 PK-YRITYSTEN LIIKEVAIHDON KEHITYS VERRATTUNA VUOTEEN 2019

Majoitus- ja ravitsemisalan yritykset kärsivät suurimmista liikevaihdon laskusta vuonna 2020

LIKEVAIHDON KEHITYS KUUKAUSITTAIN VUONNA 2020 | TOIMIALOITTAIN

	2020 vs. 2019
Teollisuus	-4%
Kauppa ¹	-4%
Kuljetus	-3%
Rakentaminen	3%
Kiinteistö	3%
Informaatio ja viestintä	6%
Hallinto	-15%
Terveys	5%
Ammatillinen ²	-2%
MaRa	-29%

Lähde: Accountor-konsernin taloushallinnon data, joka kattaa noin 10 000 satunnaisotannalla valittua pk-yritystä

1) Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus

2) Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta

Laskutus jäi huhti-marraskuussa edellisvuotta pienemmäksi, mutta kääntyi joulukuussa pieneen kasvuun

LASKUTUKSEN KEHITYS KUUKAUSITTAIN VUONNA 2020 | KAIKKI PK-YRITYKSET

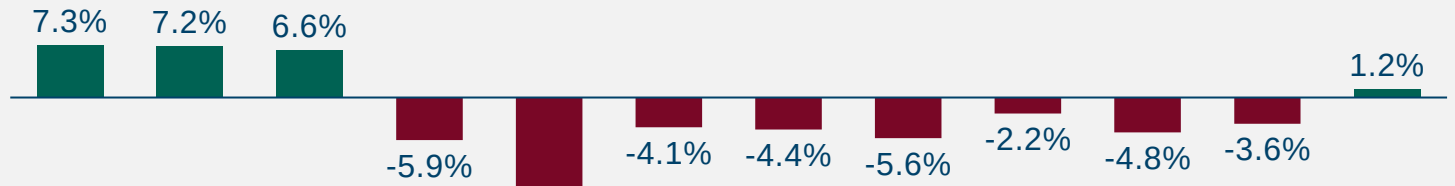
1

Laskutus kuvaa erityisesti yritysten välistä kauppaa

Poislukien käteiskauppa

LASKUTUS

Muutos verrattuna vastaavaan ajankohtaan 2019

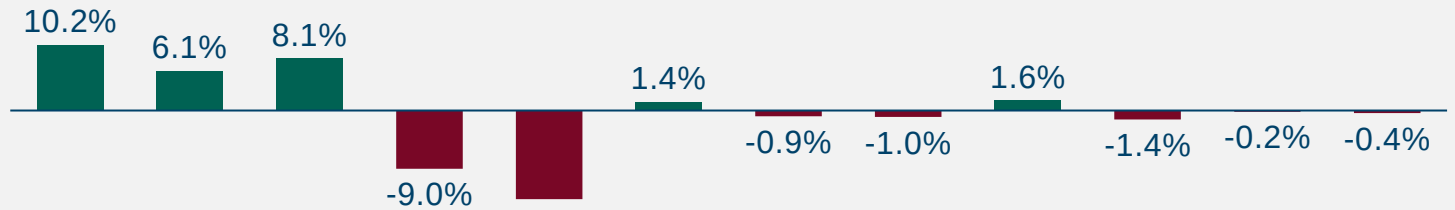

kEUR / yritys

LASKUJEN LUKU-MÄÄRÄ

Muutos verrattuna vastaavaan ajankohtaan 2019

kpl / yritys

Tammi Helmi Maalis Huhti Touko Kesä Heinä Elo Syys Loka Marras Joulu

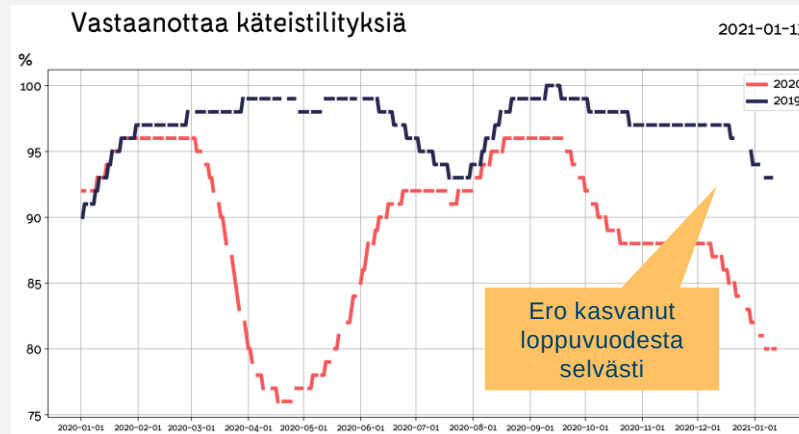
Kriisin ollessa syvimmillään noin joka neljäs PK-yritys lopetti käteiskaupan – loppuvuodesta ero edellisvuoteen on jälleen kasvanut

KÄTEISMYYN TI

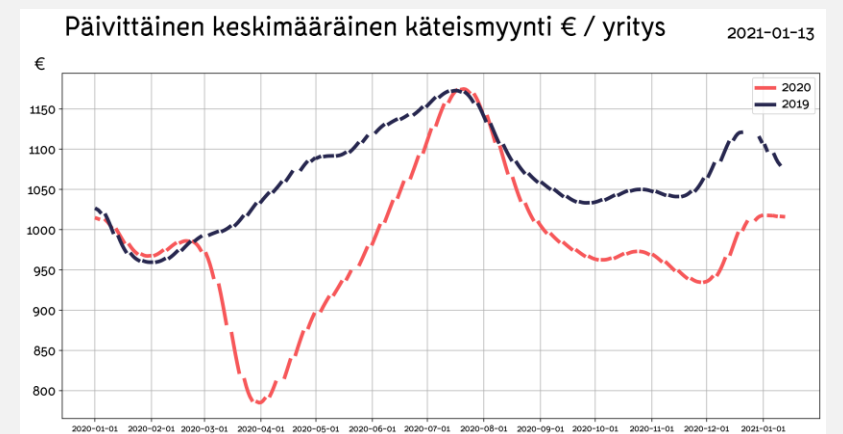
2

Käteismyynti kuvaa erityisesti kuluttajavetoista kauppaa

PK-yritykset yhteensä

Kuvaaja kertoo, mikä osuus pk-yrityksistä ottaa vastaan käteistilityksiä

Erot käteistilitysten vastaanotoissa jatkuivat loppuvuonna – kaupan alalla käteismyynnin arvo per vastaanottava yritys on ollut viime vuoden yläpuolella

KÄTEISMYYNIN KEHITYS VERRATTUNA VUOTEEN 2019 | KRIISITOIMIALOITTAIN

2

KÄTEISMYYNNTI

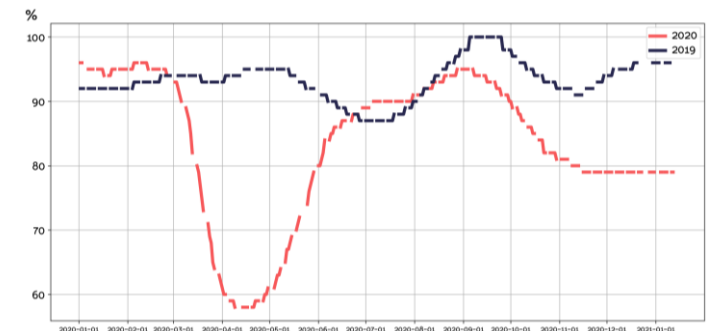
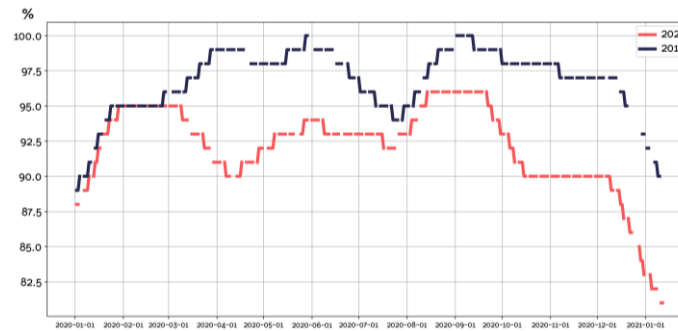
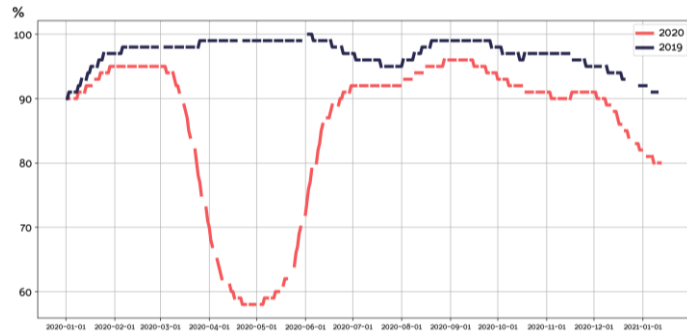
Majoitus- ja ravitsemisala

Tukku- ja vähittäiskauppa

Taiteet ja viihde

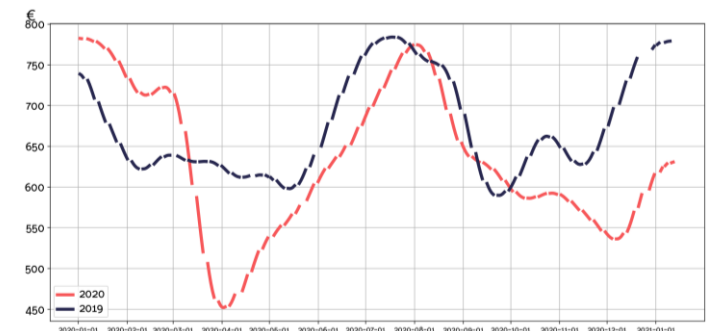
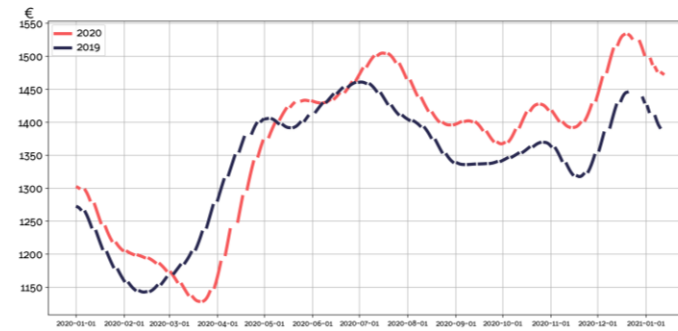
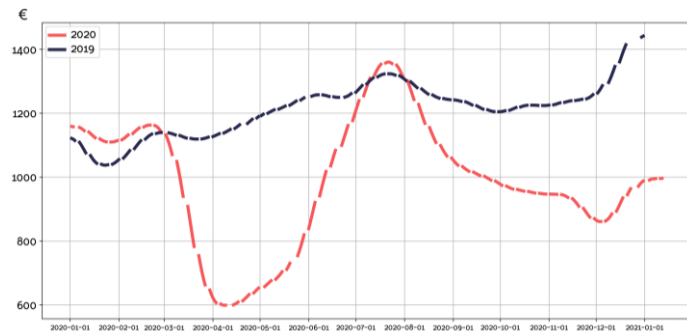
Vastaanottaa käteistilityksiä
(% yrityksistä)

Huom! Kuvaajissa eri skaalat

Päivittäinen keskimääräinen käteismyynti
(EUR / yritys)

Huom! Kuvaajissa eri skaalat

Q1

Q2

Q3

Q4

Q1

Q2

Q3

Q4

Q1

Q2

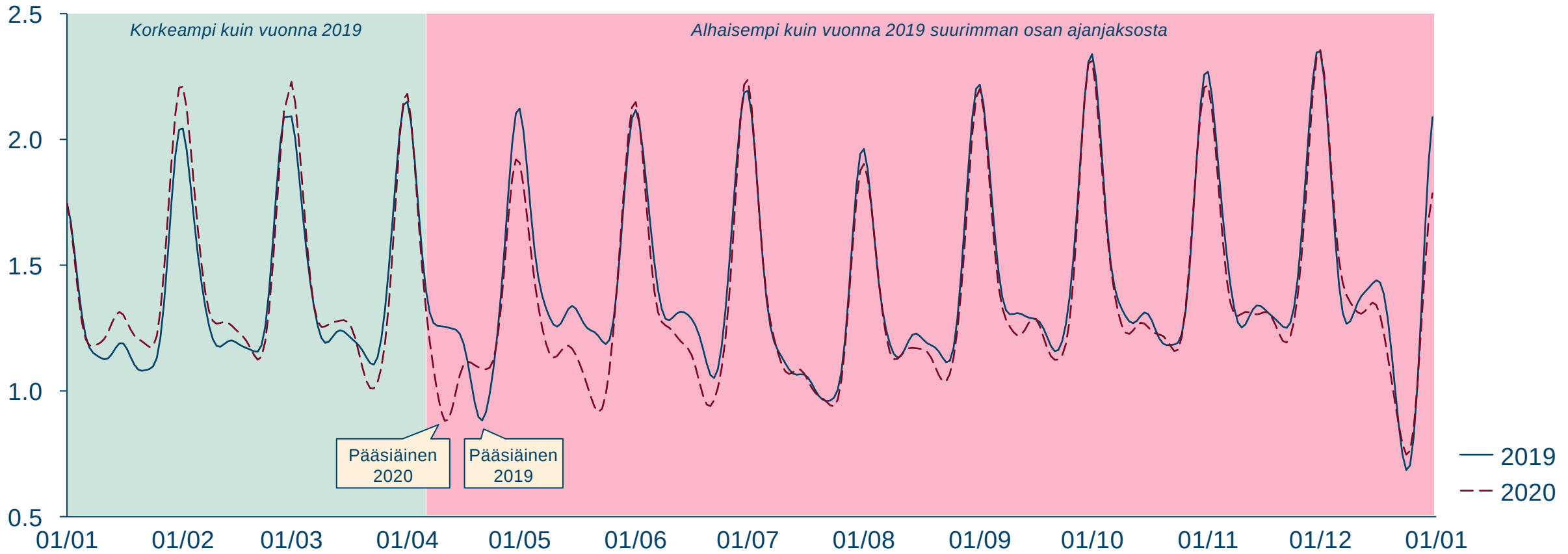
Q3

Q4

PK-yritysten säästötoimenpiteet näkyivät ostoissa – ostolaskujen määrä oli huhtikuusta alkaen pääosin alle vuoden 2019 tason

OSTOLASKUJEN KEHITYS VUONNA 2020 VERRATTUNA VUOTEEN 2019

kpl / päivä / yritys

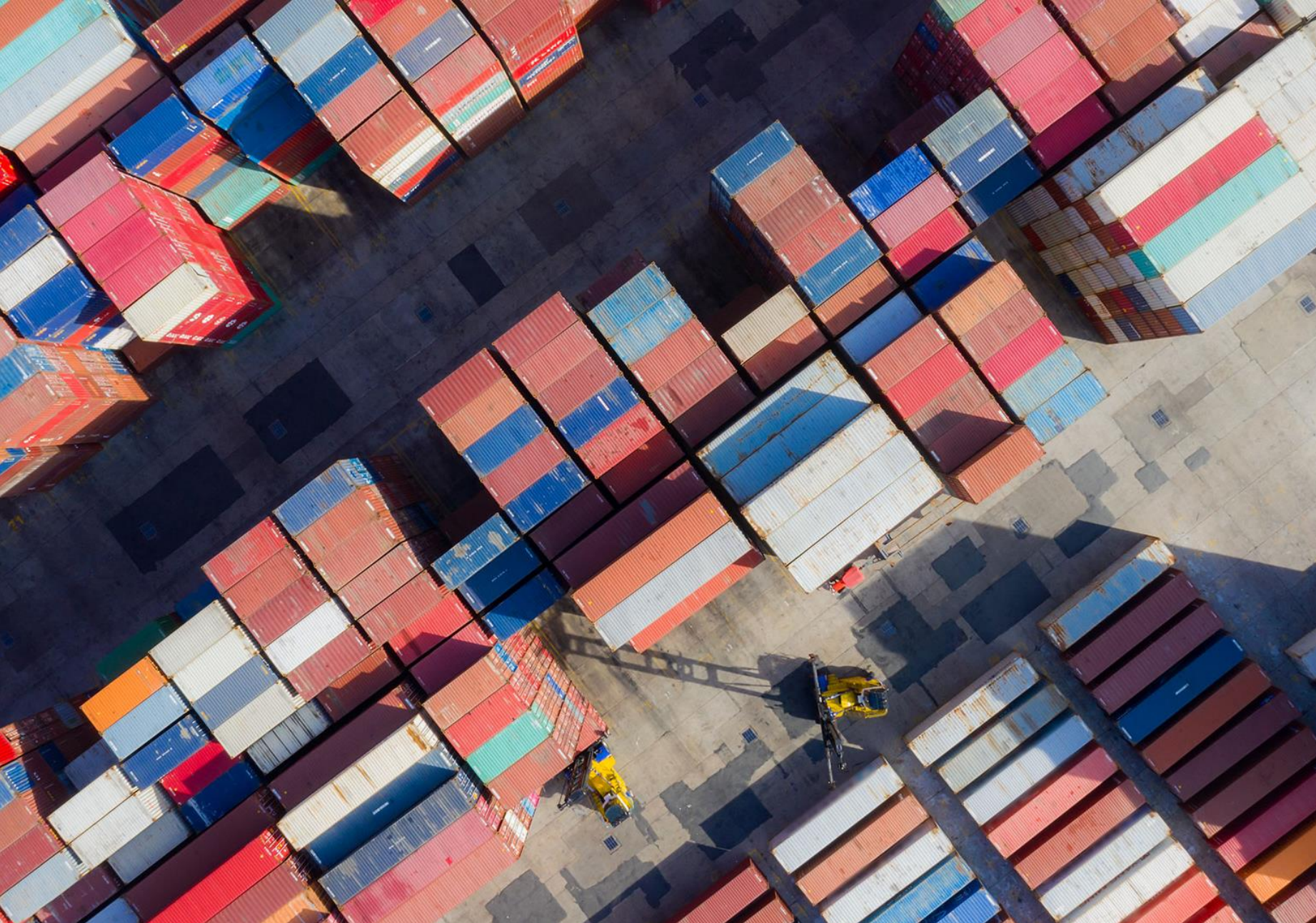

Informaatio ja viestintä, terveys sekä kiinteistö ovat säästäneet hyvin ostoissa, kun taas kauppa ja MaRa eivät ole pystyneet kompensoimaan liikevaihdon laskua

PK-YRITYSTEN LIIKEVAIHDON JA OSTOJEN SUHTEELLINEN KEHITYS

	Liikevaihdon muutos (Q2-Q4, 2020 vs. 2019)	Ostojen muutos Q2-Q4, 2020 vs. 2019)	Suhteellinen kannattavuusvaikutus
Informaatio ja viestintä	3%	-6%	++
Terveys	4%	-1%	++
Kiinteistö	2%	-3%	++
Ammatillinen	-3%	-6%	+
Kuljetus	-5%	-6%	+
Hallinto	-18%	-20%	+
Teollisuus	-6%	-6%	+/-
Rakentaminen	2%	7%	-
Kauppa	-6%	-4%	-
MaRa	-36%	-32%	-

Huom! Tämän analyysin suhteellinen kannattavuusvaikutus kattaa pelkästään liikevaihdon ja ostojen muutokset, eikä sisällä muita kannattavuuteen vaikuttavia eriä, kuten henkilöstökustannukset

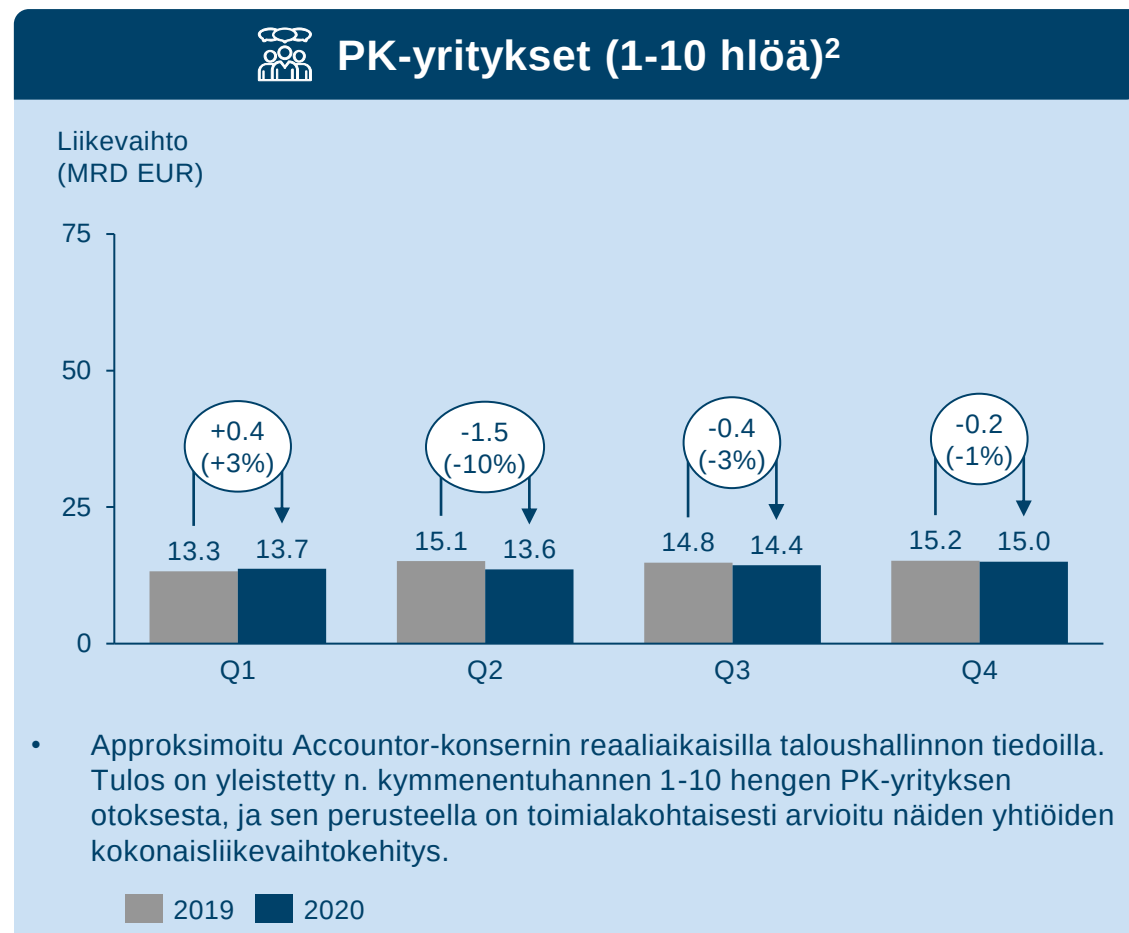
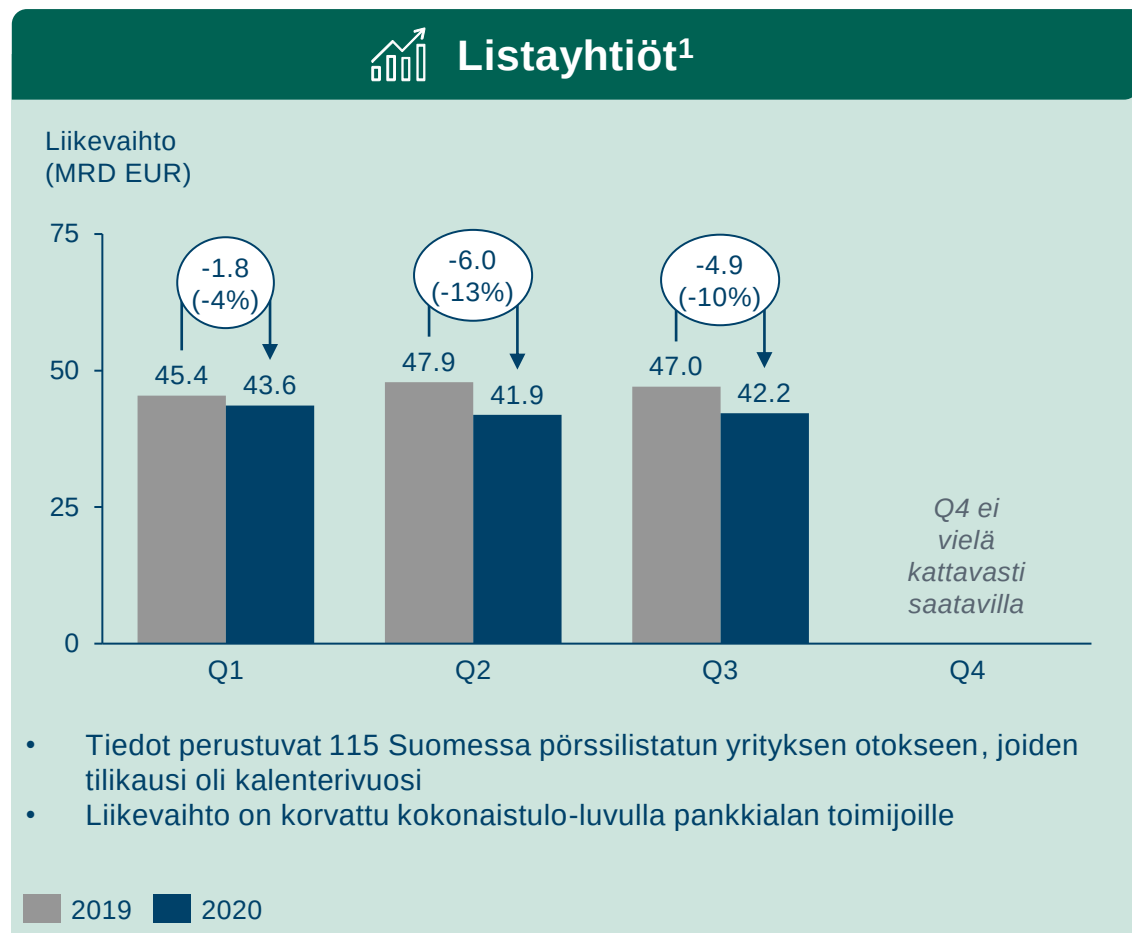

2

PÖRSSI- YRITYKSET

COVID-19-kriisi supisti sekä listayhtiöiden että PK-yritysten liikevaihtoa selvästi toisesta vuosineljänneksestä alkaen

LISTAYHTIÖIDEN JA PK-YRITYSTEN LIIKEVAIHDON KEHITYS (2020 VS. 2019)

1) Lähteet: Tilinpäätökset, S&P Capital IQ

2) Lähteet: Accountor (Accountor-konsernin taloushallinnon data, joka kattaa noin 10 000 satunnaisotannalla valittua pk-yritystä. Pienen otoskoon toimialat poistettu analyysistä)

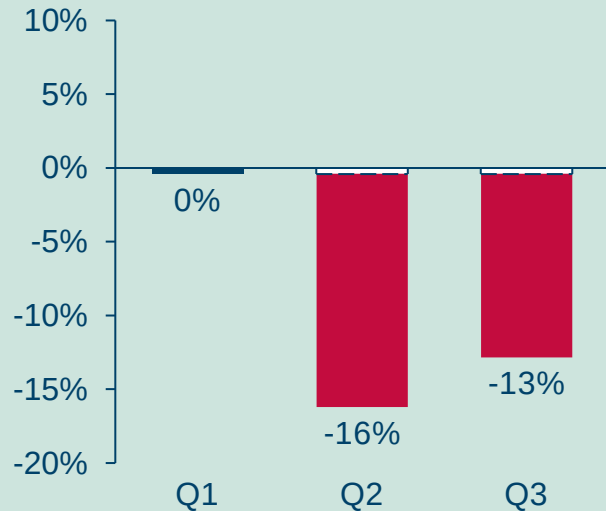
Listayhtiöistä koronakriisi näkyi voimakkaimmin kuluttajavetoisilla toimialoilla

KORONAKRIISIN VAIKUTUKSEN ARVIOINTI SEKTOREITTAIN

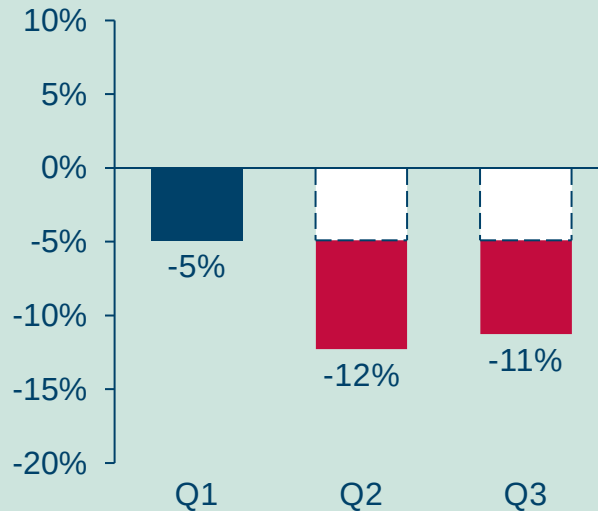
Kuluttajavetoiset toimialat

Liikevaihdon muutos
(2020 vs. 2019)

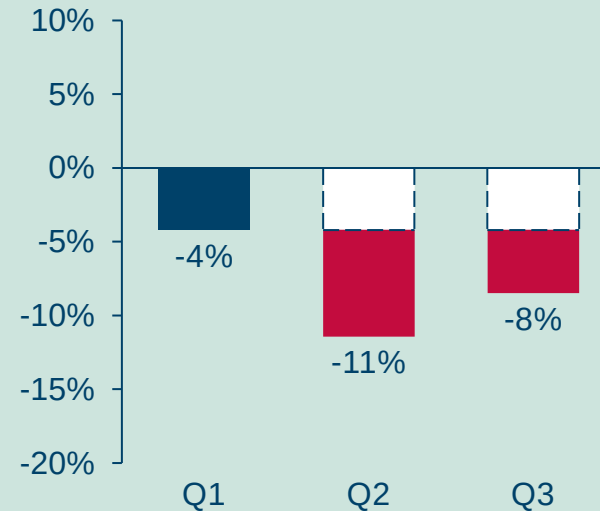
Valmistava teollisuus

Liikevaihdon muutos
(2020 vs. 2019)

Muut toimialat

Liikevaihdon muutos
(2020 vs. 2019)

Kuluttajakäyttäytymisen muutos näkyy selvästi: media ja kaupan ala ovat jopa kasvaneet, kun taas liikenne ja MaRa ovat kärsineet pahasti

LIKEVAIHDON KEHITYS | KULUTTAJAVETOISET TOIMIALAT

Listayhtiöt

Kuluttajavetoiset toimialat

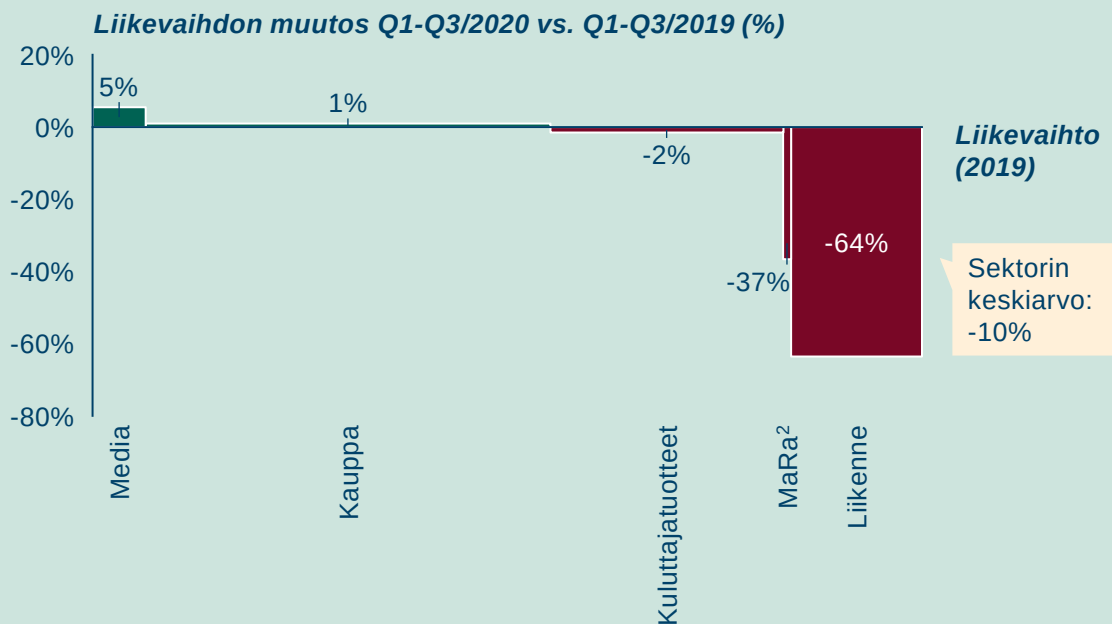
(n. 30 MRD EUR¹)

Valmistava teollisuus

(n. 80 MRD EUR¹)

Muut toimialat

(n. 80 MRD EUR¹)

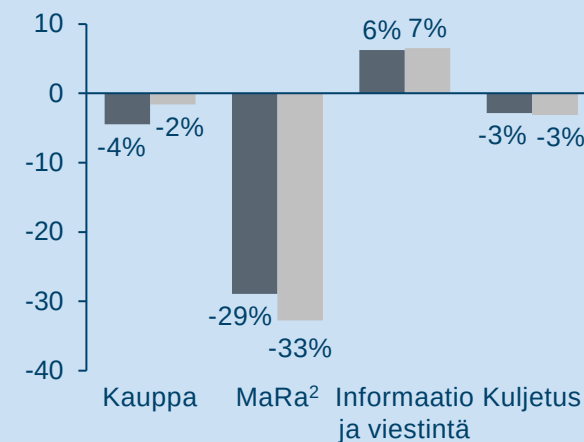
Parhaat ja heikoimmat 3 yritystä liikevaihdon muutoksen perusteella:

- Harvia (+38%)
- Ilkka-Yhtymä (+24%)
- Sanoma (+18%)
- Finnair (-69%)
- Viking Line (-59%)
- Tallink Group (-50%)

PK-yritykset (1-10 hlöä)

Liikevaihdon muutos vs. 2019 (%)

■ Koko vuosi
■ Q4

Teollisuusyritysten yhteenlaskettu liikevaihto laski 10% edellisvuoteen nähden – laskua tapahtui kauttaaltaan kaikilla eri teollisuuden aloilla

LIKEVAIHDON KEHITYS | TEOLLISUUS

Listayhtiöt

PK-yritykset (1-10 hlöä)

Kuluttajavetoiset toimialat

(n. 30 MRD EUR¹)

Valmistava teollisuus

(n. 80 MRD EUR¹)

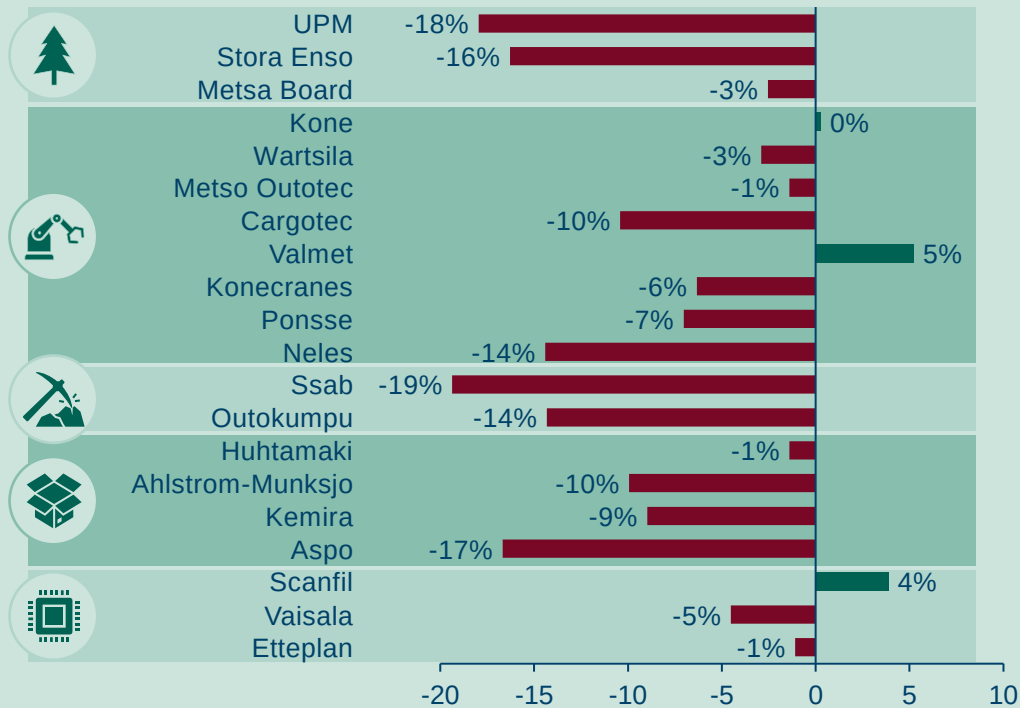
Muut toimialat

(n. 80 MRD EUR¹)

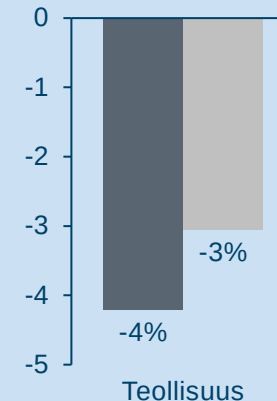
Liikevaihdon muutos Q1-Q3/2020 vs. Q1-Q3/2019 (%)

TOP 20 teollisuusyritykset:

Sektorin keskiarvo: -10%

Liikevaihdon muutos vs. 2019 (%)

■ Koko vuosi
■ Q4

Muilla toimialoilla muutokset olivat pieniä edellisvuoteen verrattuna poislukien energia, joka laski merkittävästi raakaöljyn hinnan myötä

LIKEVAIHDON KEHITYS | MUUT TOIMIALAT

Listayhtiöt

Kuluttajavetoiset toimialat

(n. 30 MRD EUR¹)

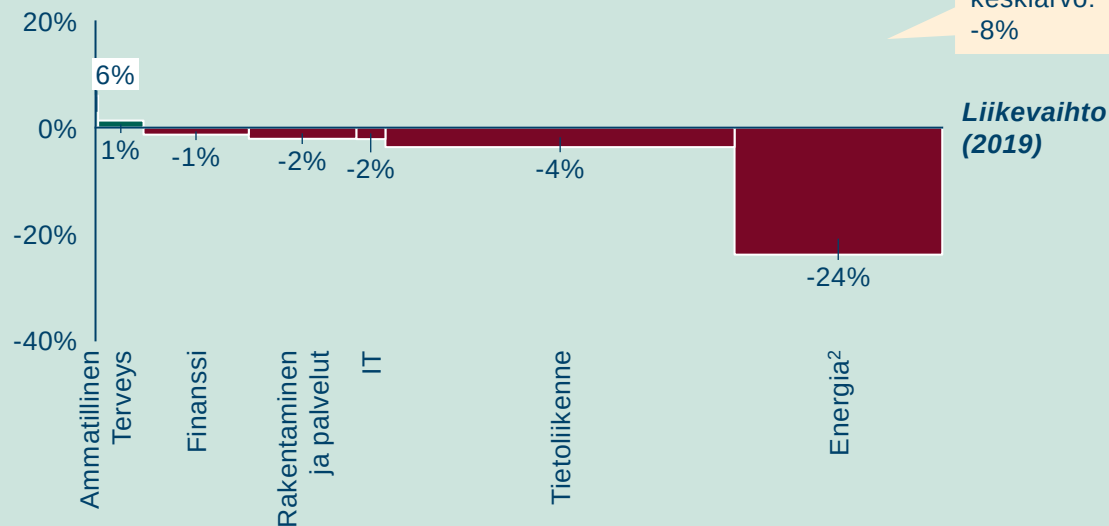
Valmistava teollisuus

(n. 80 MRD EUR¹)

Muut toimialat

(n. 80 MRD EUR¹)

Liikevaihdon muutos Q1-Q3/2020 vs. Q1-Q3/2019 (%)

Liikevaihto
(2019)

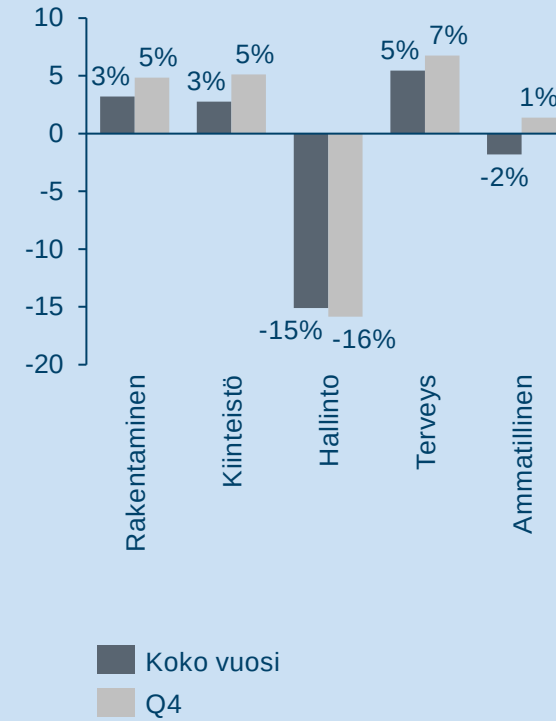
Parhaat ja heikoimmat 3 yritystä liikevaihdon muutoksen perusteella:

- Qt Group Plc (+34%)
- Revenio Group (+20%)
- Reka Industrial (+19%)
- Biohit (-40%)
- Neste (-26%)
- Taaleri (-22%)

PK-yritykset (1-10 hlöä)

Liikevaihdon muutos vs. 2019 (%)

Listayhtiöiden kokonaisliikevoitto pieneni ~30% toisen neljänneksen aikana – Q3:lla kokonaisliikevoitto oli edellisvuoden tasolla (pl. Nordean vaikutus)

LISTAYHTIÖIDEN LIIKEVOITTOKEHITYS Q1-Q3 (2020 VS. 2019)

